אתמוהי קא ממהמה. במדרש (שמות רבה פ' מ"ב) למדנו כמו זר נחשבו שעובדי כוכבים כותבו את התורה ואם היה נכתב הכל לישראל היו עובדי כוכבים הכל כותבין ולהכי קאמר רחמנא לכתוב לו רובי תורה והלא מה שכתבתי להם כמו זר נחשבו שהעתיקו

שיפורא קמ"ל. לפי מה שפי' בקונט' שהוקטין בע"ם קשה דבסוף פ' במה מדליקין (שבת דף לה:) מסתמא דמן הכנסת היה מניחו בראש הגג ועוד דרב יהודה היה בפומבדיתא ורבא ממחוזא אלא נראה לומר לשון אחר שפירש שופר שבו נתנין נדבה להלמידים:

אלא משום חצוף. פירש ר"ח שלא יאמרו מפני החצר שהוא שמחצדים לותו לגנוב פת של עירוב אין מניחים לותו אם אינו לבד בשיפורא ליכא חצוף שיודעין שמניחים אלא רים מניחתו לחלק להלמידים:

במיזל כולי עלמא לא פליגי. לפלוגי נהר קטן שמימיו פוסקין כל הגולה לדלות ילה כיון שמשך הנהר כפעמו:

והשתא דלא ליתמר כו'. ליה לה לתלמר בפ' יש נכסר (נכורות דף מט:) הלכתא כשמואל בדיני וכרב בתיסורי מ"ר הכא מסתבר טעמא דרב אע"ג דתקינו מהניתן לליכיה:

רבי תרי עבדא לי. והוא סבר כיון דתמר כל דהלים גבר יכול להעבירם עליהם ולא דמי למה כפעך מילעי לה שתו ותעלו ותמלו. [ר"ח]

לא הוה דשיך כל דהלים גבר: **לא** טעמיכו להודיע שלא על פיו עשה ושמא מכרס דלין כלן גזל אלא מפני דרכי שלום בעלמא:

סליקו נפשייכו מכאן. פי' ר"ח דלעולמי לתר שלין יכול למחות בהן משום דכל דהלים גבר וקלת משמע כן שהרי להן היה מדבר ומ"מ נראלה כפירוש הקונטרס דלבני תרמך היה מדבר שישתמו את מכיכתם ולא דמי לדרב ושמואל כלל:

מצודות חיות ועופות כו'. דמי למרמיקין מלודות הדג מן הדג דפרק לא יחפור (ב"ב דף כה:) דתסם תומעתו בכך ומן הדין הוא שירחיק משם דמ"ל קא פסקא לחיותי לבל יכנה לדלין לומעתו בכך לא הוי גזל אלא מפני דרכי שלום:

ניקח

מיא ביממא ולותבן מר בלילא, א"ל לחיי אזל לעילאי אמר להו תתאי שתו מיא ברישא, אזל לתתאי אמר להו "עילאי שתו מיא ברישא" אדהכי סבר מיסבר ואשקי, כי אתא לקמיה דאביי אמר ליה "כבי" תרי עבדת לי, ולא מטעמינהו אביי לפירי דהדיא שתא, תנו בני בי חרמך דאזול כרו ברישא ושדיוה בשילהי נהרא אתו עילאי לקמיה דאביי אמרו ליה "קא מתקיל לנהרין" אמר להו כרו בהדייהו טפי פורתא, אמרו ליה קא יבשי פירין, אמר להו זילו סליקו נפשייכו מהתם מצודות חיה ועופות ודגי יש בהן וכו': באוזלי ואהדרי כולי

ופרשת שתויי יין ופרשת נדות ופרשת פרה אדומה א"ר אלעזר תורה רוב בכתב ומיעוט על פה שנא' אכתוב לו רובי תורתי כמו זר נחשבו וגו' יוחנן אמר רוב על פה ומיעוט בכתב שנא' כי על פי הדברים האלה ואותך נמי הכתיב אכתוב לו רובי תורתי ההוא אתמוהי קא ממהמה אכתוב לו רובי תורתי הלא כמו זר נחשבו ואותך נמי הכתיב כי על פי הדברים האלה? ההוא משום דתקיפי למיגמרינהו, דרש רבי יהודה בר נחמני מתורגמניה דרבי שמעון בן לקישבתיב כתוב לך את הדברים האלה וכתיב כי ע"פ הדברים האלה הא כיצד: דברים שבכתב אי אתה רשאי לאומרן על פה דברים שבעל פה אי אתה רשאי לאומרן בכתב, דבי רבי ישמעאל תנא אלה האלה אתה כותב ואי אתה כותב הלכות, א"ר יותנן לא כרת הקב"ה ברית עם ישראל אלא בשביל דברים שבעל פה שנאמר כי על פי הדברים האלה כרתי אתך ברית ואת ישראל: מערבין בבית ישן מפני דרכי שלום: מאי מעמא אילימא משום בבוד והא ההוא שיפורא דהוה מעיקרא בי רב יהודה ולבסוף בי רבה ולבסוף בי רב יוסף ולבסוף בי אביי ולבסוף בי רבא אלא משום חצוף: בור שהוא קרוב לאמה וכו': איתמר בני נהרא: רב אמר תתאי שתו מיא ברישא ושמואל אמר עילאי שתו מיא ברישא, בשמואל כולי עלמא לא פליגי כי פליגי במיסבר ואשקויי שמואל אמר עילאי שתו מיא ברישא דאמרי אנן מקרבינן טפי ורב אמר תתאי שתו מיא ברישא דאמרי נהרא כפשטיה ליזיל תנן בור הקרוב לאמה מתמלא ראשון מפני דרכי שלום, תרגמה שמואל אליבא דרב באמה המתהלכת ע"ם בורה, אי הכי מאי למימרא? מהו דתימא מצי אמרי ליה "סבר מיסבר ואשקי בהינדוא" קמ"ל, אמר רב הונא בר תחליפא "השתא דלא איתמר הלכתא לא כמר ולא כמר *כל דהלים גבר רב שימי בר אשי אתא לקמיה דרבא אמר ליה לותבן מר בעיתנא, אמר ליה אית לי עידנא לדידי, ולותבן מר בלילא, א"ל אית לי מיא לאשקויי, א"ל אנא משקינא ליה למר

אתמוהי קא ממהמה. במדרש (שמות רבה פ' מ"ב) למדנו כמו זר נחשבו שעובדי כוכבים כותבו את התורה ואם היה נכתב הכל לישראל היו עובדי כוכבים הכל כותבין ולהכי קאמר רחמנא לכתוב לו רובי תורה והלא מה שכתבתי להם כמו זר נחשבו שהעתיקו

שיפורא קמ"ל. לפי מה שפי' בקונט' שהוקטין בע"ם קשה דבסוף פ' במה מדליקין (שבת דף לה:) מסתמא דמן הכנסת היה מניחו בראש הגג ועוד דרב יהודה היה בפומבדיתא ורבא ממחוזא אלא נראה לומר לשון אחר שפירש שופר שבו נתנין נדבה להלמידים:

אלא משום חצוף. פירש ר"ח שלא יאמרו מפני החצר שהוא שמחצדים לותו לגנוב פת של עירוב אין מניחים לותו אם אינו לבד בשיפורא ליכא חצוף שיודעין שמניחים אלא רים מניחתו לחלק להלמידים:

במיזל כולי עלמא לא פליגי. לפלוגי נהר קטן שמימיו פוסקין כל הגולה לדלות ילה כיון שמשך הנהר כפעמו:

והשתא דלא ליתמר כו'. ליה לה לתלמר בפ' יש נכסר (נכורות דף מט:) הלכתא כשמואל בדיני וכרב בתיסורי מ"ר הכא מסתבר טעמא דרב אע"ג דתקינו מהניתן לליכיה:

רבי תרי עבדא לי. והוא סבר כיון דתמר כל דהלים גבר יכול להעבירם עליהם ולא דמי למה כפעך מילעי לה שתו ותעלו ותמלו. [ר"ח]

לא הוה דשיך כל דהלים גבר: **לא** טעמיכו להודיע שלא על פיו עשה ושמא מכרס דלין כלן גזל אלא מפני דרכי שלום בעלמא:

סליקו נפשייכו מכאן. פי' ר"ח דלעולמי לתר שלין יכול למחות בהן משום דכל דהלים גבר וקלת משמע כן שהרי להן היה מדבר ומ"מ נראלה כפירוש הקונטרס דלבני תרמך היה מדבר שישתמו את מכיכתם ולא דמי לדרב ושמואל כלל:

מצודות חיות ועופות כו'. דמי למרמיקין מלודות הדג מן הדג דפרק לא יחפור (ב"ב דף כה:) דתסם תומעתו בכך ומן הדין הוא שירחיק משם דמ"ל קא פסקא לחיותי לבל יכנה לדלין לומעתו בכך לא הוי גזל אלא מפני דרכי שלום:

ופרשת שתויי יין. לפי שמלותו היום ולילך נתסרו להם בביתי מהל מועד תלה לתמנת: **ופרשת נדות**. בהעלותך לפי שבו היום התחילו להליך: **ופרשת פרה אדומה**. לפי שבו המחרת כשרפה הספיה להיות נעתרין בפסחיהן וקודם לכן לא יכלו לעסוקה בשעין

ופרשת שתויי יין ופרשת נדות ופרשת פרה אדומה א"ר אלעזר תורה רוב בכתב ומיעוט על פה שנא' אכתוב לו רובי תורתי כמו זר נחשבו וגו' יוחנן אמר רוב על פה ומיעוט בכתב שנא' כי על פי הדברים האלה ואותך נמי הכתיב אכתוב לו רובי תורתי ההוא אתמוהי קא ממהמה אכתוב לו רובי תורתי הלא כמו זר נחשבו ואותך נמי הכתיב כי על פי הדברים האלה? ההוא משום דתקיפי למיגמרינהו, דרש רבי יהודה בר נחמני מתורגמניה דרבי שמעון בן לקישבתיב כתוב לך את הדברים האלה וכתיב כי ע"פ הדברים האלה הא כיצד: דברים שבכתב אי אתה רשאי לאומרן על פה דברים שבעל פה אי אתה רשאי לאומרן בכתב, דבי רבי ישמעאל תנא אלה האלה אתה כותב ואי אתה כותב הלכות, א"ר יותנן לא כרת הקב"ה ברית עם ישראל אלא בשביל דברים שבעל פה שנאמר כי על פי הדברים האלה כרתי אתך ברית ואת ישראל: מערבין בבית ישן מפני דרכי שלום: מאי מעמא אילימא משום בבוד והא ההוא שיפורא דהוה מעיקרא בי רב יהודה ולבסוף בי רבה ולבסוף בי רב יוסף ולבסוף בי אביי ולבסוף בי רבא אלא משום חצוף: בור שהוא קרוב לאמה וכו': איתמר בני נהרא: רב אמר תתאי שתו מיא ברישא ושמואל אמר עילאי שתו מיא ברישא, בשמואל כולי עלמא לא פליגי כי פליגי במיסבר ואשקויי שמואל אמר עילאי שתו מיא ברישא דאמרי אנן מקרבינן טפי ורב אמר תתאי שתו מיא ברישא דאמרי נהרא כפשטיה ליזיל תנן בור הקרוב לאמה מתמלא ראשון מפני דרכי שלום, תרגמה שמואל אליבא דרב באמה המתהלכת ע"ם בורה, אי הכי מאי למימרא? מהו דתימא מצי אמרי ליה "סבר מיסבר ואשקי בהינדוא" קמ"ל, אמר רב הונא בר תחליפא "השתא דלא איתמר הלכתא לא כמר ולא כמר *כל דהלים גבר רב שימי בר אשי אתא לקמיה דרבא אמר ליה לותבן מר בעיתנא, אמר ליה אית לי עידנא לדידי, ולותבן מר בלילא, א"ל אית לי מיא לאשקויי, א"ל אנא משקינא ליה למר

מיא ביממא ולותבן מר בלילא, א"ל לחיי אזל לעילאי אמר להו תתאי שתו מיא ברישא, אזל לתתאי אמר להו "עילאי שתו מיא ברישא" אדהכי סבר מיסבר ואשקי, כי אתא לקמיה דאביי אמר ליה "כבי" תרי עבדת לי, ולא מטעמינהו אביי לפירי דהדיא שתא, תנו בני בי חרמך דאזול כרו ברישא ושדיוה בשילהי נהרא אתו עילאי לקמיה דאביי אמרו ליה "קא מתקיל לנהרין" אמר להו כרו בהדייהו טפי פורתא, אמרו ליה קא יבשי פירין, אמר להו זילו סליקו נפשייכו מהתם מצודות חיה ועופות ודגי יש בהן וכו': באוזלי ואהדרי כולי

מר בעידנא. יושיבני חדוני ללמוד בעת קבוע: **לדידי**. לגירסת: **מפאי שתו ברישא**. ואין לחתם דשתין לסוכרו: **סבר מיסבר**. רב ושמואל: **מרמך**. שם העיר: **שנוותא**. שם הנהר: **כרו ברישא דשנוותא ומסדרוה בשלהי נהרא**. לפי שהיו מדותיהן גדל ולפיכך מדותיהן הסיבוהו עד שחזר ונפל לתוך הנהר (כזה): **קא מתקיל לנהרין**. נהר שלנו נתקל מפני שהסיבוהו ואין נמשך מהר ולפיו המים דרך הנהר המיסב אין מימיו קלין לרון מפני העקמומיות: **כרו בפזייפו עפי פורתא**. העמיקו המים מלנלס ברחב שיעמיקו המים במהרה: **קא יבשי פירין**. שם נעמיק ייבשו תרילין שלנו כשלא יתברכו מימי הנהר ויעמיקו המים ויחדל הלחלוחית ולא יעבדו המים לחרילין שים לנו: **פירין**. כמו *פירא דכורי (כתובות דף עט.): **אמר להו**. לבני דרכי נהר: **פליקו נפשייכו**. וסתמו את מסיבתכם: **מוסי**. דשמות של מוסין שים להם תוך: **מוסרי**. שלגמי יוקליר"ם בלע"ז

דאלים גבר: מצודות חיות ועופות ודגים יש בהם גול משני דרכי שלום פי' מדאריית עד דלא אתי ליזיה לא קנייה הילכך כל הקודם זכה ואע"פ שהוא בתוך מצודתו אבל משני דרכי שלום דלא ליתו לאינצויי תקנו חכמים שיהיו בתוך